

Saksutredning

Arkivreferanse: 2025/238-3

Saksbehandler: **Elisabeth Nerli**

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2025/21	30.04.2025	Formannskapet
2025/25	08.05.2025	Kommunestyret

Fjellnær friskule SA - 934599454 - søknad etter privatskoleloven

Saken gjelder

Utdanningsdirektoratet anmoder Lesja kommune om uttalelse angående Fjellnær skole sin søknad om å etablere seg i Lesja kommune.

Bakgrunn

Fjellnær friskule SA søker om godkjenning etter privatskoleloven. Det kommer frem av søknaden at skolen ønsker å etablere seg i Lesja kommune. Skolen søker om godkjenning etter følgende grunnlag i privatskoleloven § 2-1: Livssyn. Det søkes om å få godkjent en ny kristen grunnskole med 85 elevplasser på 1.-10.trinn. Dersom søknaden blir innvilget, kan skolen starte opp høsten 2026. Anmodningen fra Utdanningsdirektoratet opplyser om at det i den skjønsmessige vurderingen av søknaden om å etablere privatskole skal legges vekt på hvilke konsekvenser en godkjenning vil få for det offentlige skoletilbudet. Ved vurdering av slike konsekvenser skal det legges vesentlig vekt på uttalelsen fra vertskommunen.

Vurdering

Kommunedirektøren er av den oppfatning at det er nødvendig å bruke ressursene på en slik måte at vi er i stand til å opprettholde to skolesteder i Lesja. Dette for å ta hensyn til bokkvalitet i alle deler av kommunen. Derfor er det også nødvendig å gjøre tiltak på begge skoler for en bedre utnyttelse av de økonomiske ressursene. Framskrivning av elevtallene viser at det vil være store utfordringer også for Lesja skole. For å sikre at begge skoler skal ha et godt grunnlag vil det beste tiltaket være å ha en ungdomsskole og samle disse elevene på Lesja skole.

Samtidig skal flytting av barneskolen fra Blåsenborg opp til Lesja utredes. Disse to tiltakene vil ha varig økonomisk effekt, gi en god utnyttelse av arealbruken og kan frigi bruk av arealer til andre lovpålagte oppgaver. Kommunedirektøren mener at alternativet til disse strukturelle tiltakene da må være å redusere de fleste ikke lovpålagte oppgaver i tillegg til å organisere skoledriften slik at man oppnår en mer effektiv bruk av lærerressursene i kommunen.

GSI (grunnskolen informasjonssystem) -rapporteringen pr. 01.10.24 viser at det brukes over dobbelt så mye lærerressurs som minimumskravet for å drifte ungdomstrinnet ved Lesjaskog skole. Dette er bakgrunnen for at det i desember 2024 ble fattet kommunestyrevedtak om en 1.-10.-trinns skole på Lesja og en 1.-7. trinns skole på Lesjaskog. En godkjenning av søknaden fra Fjellnær friskule SA vil kreve nytt kommunestyrevedtak om nedleggelse av offentlig 1.-7. skole på Lesjaskog. For elever som ikke ønsker å gå på Fjellnær friskule, vil Lesja skole være det eneste offentlige alternativet.

I vurderingen av konsekvensene for det offentlige grunnskoletilbudet kan Utdanningsdirektoratet legge vekt på følgende momenter:

- Endring av skolestruktur og budsjettmessige konsekvenser
- Skolefaglige hensyn
- Behovet for skolen

For å opplyse saken ytterligere vil saken inneholde opplysninger om skolebygg, siden Fjellnær privatskolen baserer skoledriften på eksisterende kommunalt skolebygg på Lesjaskog.

Endring av skolestruktur og budsjettmessige konsekvenser

I sak PS 24/63- budsjett og økonomiplan for 2025-2028 er det vedtatt å etablere et felles ungdomstrinn fra høsten 2025. Faktorer som demografiutvikling og økonomi er bakgrunn for kommunedirektørens innstilling i saken. Når ungdomstrinnene ved Lesjaskog skole og Lesja skole slås sammen vil det i fremtiden være en klasse på hvert trinn. Dersom det blir etablert en privatskole ved Lesjaskog vil det innebære at ungdomstrinnet i Lesja kommune blir delt og lokalisert ved to forskjellige skoler igjen.

Fjellnær friskule søker om å etablere en 1.-10.trinnsskole. Budsjettvedtaket fra desember 2024 innebærer at det fremdeles skal være barneskole ved Lesjaskog skole. Det er vanskelig å se for deg at det i fremtiden skal være elevgrunnlag for å opprettholde både en offentlig barneskole og en privat grunnskole på Lesjaskog. Høsten 2026 vil et samlet elevgrunnlag for 1.-10.trinn ved Lesjaskog være 62 elever uten til- eller fraflytting, det vil ikke være grunnlag for to skoler.

I økonomiplanperioden 2025-2028 har kommunestyret vedtatt å redusere de økonomiske rammene med totalt 8,85 millioner. Sektor helse og oppvekst skal ta 4,85 millioner av denne reduksjonen. Tiltaket felles ungdomsskole er beregna til å utgjøre 2,5 millioner. En etablering av privatskole vil påvirke de økonomiske beregningene.

Kommunene har ansvaret for å gi alle i alderen 6–15 år grunnskoleundervisning. Lesja kommune finansierer ikke undervisningen til elever som går i private grunnskoler.

Hvert år blir rammetilskuddet til kommunene på landsbasis korrigert for endringer i tallet på elever i private og statlige skoler. Gjennom denne korreksjonen blir den totale inntektsrammen til kommunene redusert med 80 prosent av gjennomsnittskostnadene per elev i privat grunnskole. Trekket settes til 80 og ikke 100 prosent, fordi innsparingen for kommunene ved at enkeltelever slutter i den offentlige skolen ikke vil tilsvare 100 prosent av gjennomsnittskostnaden per elev. Eksempelvis vil ikke kostnader til drift av bygningsmasse og lærerressurser nødvendigvis bli redusert. Trekksatsen per elev er for 2025 kr 133 100.

I 2022 ble det innført et nytt tilskudd på 500 000 kroner per kommunale grunnskole i kommunen. Tilskuddet blir gitt med en særskilt fordeling basert på antall grunnskoler i kommunen. Satsen er prisjustert i 2025, og er 563 511 kroner per grunnskole. Friskoleloven pålegger dessuten kommunesektoren å dekke utgifter til individuelt tilrettelagt opplæring (tidligere spesialundervisning), opplæring til språklige minoriteter og skoleskyss for elever som mottar opplæringstilbud i en privatskole.

Størrelsen på utgiftene for Lesja kommune vil variere i årene framover og er ikke beregnet. Enkle beregninger fra 2024 viser at gjenværende inntekter fra rammetilskuddet (20%) og kostnader til skoleskyss og individuelt tilrettelagt opplæring går noenlunde i balanse.

Med bakgrunn i vedtatt økonomiplan 25-28 og budsjett 2025 er det beregnet en økonomisk effekt av å etablere en privatskole. Forutsetninger: Den kommunale grunnskolen avvikles, 60 elever ved privatskolen.

Reduserte kostnader:

Ansvar	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024	Regnskap 2023
211 Lesjaskog skole	10 072 322	11 722 322	12 179 051	12 182 858
281 Sfo Lesjaskog	358 759	358 759	404 797	216 858
554 Lesjaskog svømmehall	0	0	91 472	64 370
556 Lesjaskog samfunnshus	242 300	242 300	305 574	330 573
Sum	10 673 381	12 323 381	12 980 894	12 794 659

Redusert rammetilskudd 7 986 000

Redusert grunnskoletilskudd 563 511

Sum 8 549 511

En etablering av en privatskole vil medføre en reduksjon i kostnader på 2,1 millioner fra og med 2026.

En etablering av privatskole vil medføre en reduksjon i kostander knyttet til skoledrift på 2,1 millioner fra og med 2026. Inkluderer man driftskostnader til bygg er reduksjonen 3,6 millioner.

Skolefaglig hensyn

Det er ønskelig å benytte seg av tolærerordning for å ivareta ordinær undervisning og individuell tilrettelagt opplæring. Det er utfordrende å organisere klassene med tolærerordning uten sammenslåing av klassetrinn. Særlig når trinnene er så små som ved skolene i Lesja kommune pr. i dag.

Når ungdommene samles i ett ungdomstrinn høsten 2025, vil det gi bedre grunnlag for å organisere en skoledrift som i større grad benytter tolærerordning uten at det innebærer sammenslåing av flere klassetrinn. En tolærerordning gir lærerne større fleksibilitet i hvordan skolen velger å gjennomføre undervisningen. Å kunne dele elevgruppen mellom to lærere, vil i større grad ivareta elevenes individuelle rettigheter.

Dersom etableringen av en privatskole fører til redusert elevtall ved Lesja skole vil det gi begrensinger i hvordan den offentlige skolen organiserer undervisningen og skoledriften.

Behov for skolen

Det er ingen privatskoler i kommunen fra før. Fjellnær friskole søker om å få etablere en privatskole med et kristent livssyn. En etablering av skolen vil bidra til mangfold og valgmuligheter for innbyggerne i Lesja kommune. En etablering av privatskole vil begrense handlingsrommet til å organisere det offentlige grunnskoletilbudet. Det kan få negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet.

Kommunale bygg

I søknaden om etablering av ny friskole, er det lagt til grunn at de eksisterende skolelokalene kan overtas vederlagsfritt fra kommunen.

Lesjaskog skule utgjør et relativt stort areal i forhold til elevtallet. Bygningsmassen er på over 2 500 m², inkludert en flerbrukshall på ca. 500 m². Skolen henger tett sammen med flerbrukshallen, slik at denne er en integrert del av skolelokalene. Flerbrukshallen er også mye brukt til allmenne formål utenom skoletid, og blir da tatt hånd om av kommunen som et utleieobjekt. Derfor er det et viktig spørsmål hvordan dette tilbudet vil bli ivaretatt framover, som et likeverdig tilbud til alle innbyggere.

Ved en eventuell godkjenning av Fjellnær friskule må avklaringer knyttet til eksisterende skolebygg og flerbrukshall utredes ytterligere.

Dokumenter

Vedlegg

- 1 Anmodning Anmodning om uttalelse - Fjellnær friskule SA
- 2 søknad.pdf
- 3 Inntaksreglement for Fjellnær friskule.pdf
- 4 Spørjeundersøking til foreldre ang. friskule 17_10.pdf
- 5 Registerutskrift.pdf
- 6 Vedtekter Fjellnær Friskule SA, ferdig signert.pdf
- 7 Ordensreglar Fjellnær friskule.pdf
- 8 Elevtalsgrunnlag for Fjellnær friskule.pdf

Innstilling:

Så lenge etableringen av en privatskole medfører at kommunen ikke er i stand til å opprettholde det offentlig grunnskoletilbud på Lesjaskog, kan ikke Lesja kommune støtte søknad om etablering av Fjellnær friskule.

Per Dag Hole
kommunedirektør

Formannskapetets behandling av sak 21/2025 i møte den 30.04.2025:

Behandling

Erik Slettahaug (UAVH) framsatte endringsforslag:

Lesja kommune støtter søknaden fra Fjellnær friskule om å opprette en offentlig godkjent privat 1. - 10. kl. grunnskole på Lesjaskog. Kommunen vil da få en offentlig 1. - 10. kl. grunnskole beliggende i kommunesentret på Lesja og en privat 1. - 10. kl. grunnskole på Lesjaskog. Dette vil opprettholde retten til at alle grunnskoleelevene i Lesja kommune kan gjennomføre hele grunnskolen på sin nærscole. Ved et fortsatt godt samarbeid både mellom skolene og barnehagene vil dette kunne bli en gevinst for alle parter.

Votering: Kommunedirektørens innstilling vedtatt mot 1 stemme for endringsforslaget (4 - 1)

Vedtak

Så lenge etableringen av en privatscole medfører at kommunen ikke er i stand til å opprettholde det offentlig grunnskoletilbud på Lesjaskog, kan ikke Lesja kommune støtte søknad om etablering av Fjellnær friskule.

Kommunestyrets behandling av sak 25/2025 i møte den 08.05.2025:

Behandling

Nytt forslag Fra Marita Lindbom Skotte (UAV)

1. Lesja kommune sender ingen uttalelse til Udir.

Votering

Votering startet: 08.05.2025 21:20:53 og avsluttet: 08.05.2025 21:21:38

Totalt 7 stemmer for, 9 stemmer mot, 0 stemmer blank.

Stemte for partier: UAV (5 stemmer), AP (1 stemme), H (1 stemme)

Stemte mot partier: SP (4 stemmer), AP (3 stemmer), H (1 stemme), UAV (1 stemme)

Stemte for personer: Liv Enstad (AP), Aslak Enstad (H), Anna Olea Bakken (UAV), Audny Bakken (UAV), Eivind Bakken (UAV), Erik Slettahaug (UAV), Marita Lindbom Skotte (UAV)

Stemte mot personer: Elin Randi Johnson (AP), Emil Nørstebø (AP), Gry Sletta (AP), Ann-Kathrin Storhaug von Rappe (H), Dag Christian Hole (SP), Erling Lyftingsmo (SP), Mariann Skotte (SP), Odd Andre Morken (SP), Ellen Sørungård Syse (UAV)

Innstilling fra administrasjon eller forrige behandling

2. Formannskapetets behandling:

Så lenge etableringen av en privatscole medfører at kommunen ikke er i stand til å opprettholde det offentlig grunnskoletilbud på Lesjaskog, kan ikke Lesja kommune støtte søknad om etablering av Fjellnær friskule.

Votering

Votering startet: 08.05.2025 21:22:15 og avsluttet: 08.05.2025 21:22:58

Totalt 3 stemmer for, 13 stemmer mot, 0 stemmer blank.

Stemte for partier: AP (3 stemmer)

Stemte mot partier: UAV (6 stemmer), SP (4 stemmer), H (2 stemmer), AP (1 stemme)

Stemte for personer: Elin Randi Johnson (AP), Emil Nørstebø (AP), Gry Sletta (AP)

Stemte mot personer: Liv Enstad (AP), Ann-Kathrin Storhaug von Rappe (H), Aslak Enstad

(H), Dag Christian Hole (SP), Erling Lyftingsmo (SP), Mariann Skotte (SP), Odd Andre Morken (SP), Anna Olea Bakken (UAV), Audny Bakken (UAV), Eivind Bakken (UAV), Ellen Sørungård Syse (UAV), Erik Slettahaug (UAV), Marita Lindbom Skotte (UAV)

Nytt forslag fra Ann-Kathrin Storhaug von Rappe (H)

Forslaget er likt det som blei lagt inn i går, kun med ei presisering at det er ikkje kommunen, men Fjellnær Friskule SA som har gjennomført undersøkelsen.

Forslag til vedtak i sak 25/2025.

Med bakgrunn i Utdanningsdirektoratets anmodning om en uttalelse i forbindelse med at Fjellnær Friskule SA søker om å etablere seg i Lesja kommune, vil kommunestyret gi følgende uttalelse:

1. Forventet elevtall i Lesja kommune vil variere fra 13 til 25 elever på hvert ungdomsskoletrinn i perioden fra høsten 2026 til våren 2032. Kommunestyret mener det er uheldig både faglig og sosial å splitte opp så små elevmiljø på to uavhengige skoler.
2. Fjellnær Friskule SA søker om å etablere en 1-10 skole som i praksis vil ha den konsekvensen at den offentlige skolen vil bli nedlagt i denne delen av bygda. Kommunestyret mener at dette er negativt med tanke på behovet for en fellesskapsskole for alle barn i denne delen av bygda.
3. Ifølge spørreundersøkelse (utført av Fjellnær Friskule SA) som er foretatt blant foreldre som har elever ved nåværende Lesjaskog skole, har friskolen stor tilslutning blant foreldrene. Samtidig viser den at det er et lite mindretall av foreldrene som ikke ønsker et slikt skoletilbud for sine barn. For disse foreldrene vil Lesja skole bli den nærmeste offentlig eide skolen, noe som igjen vil bety en uhensiktsmessig lang reisevei for de minste elevene.
4. For Lesja kommune vil en slik etablering ha som konsekvens at i tillegg til å ha det økonomiske ansvaret for skoleskyssen til Fjellnær Friskule SA, vil kommunen få ansvaret for skoleskyss til de elevene som ikke ønsker dette tilbudet.
5. For det store flertallet av elever og foreldre samt bygdefolk forøvrig som ønsker en etablering av Fjellnær Friskule SA velkommen i den vestre del av bygda, vil utvilsom en slik etablering bli oppfattet som svært positiv ved at de får beholde en 1-10 skole i sitt nærmiljø.
6. De faglige og miljømessige resultatene for begge de to skolene i Lesja kommune har fram til i dag vist gode resultater sammenlignet med andre tilsvarende skoler i Norge. Selv om Lesjaskog skole fra høsten 2026 blir organisert som en friskole, vil personalet i all hovedsak bli det samme som er ansatt ved den offentlige skolen i dag. Kommunestyret er av den oppfatning at det faglige og miljømessige nivået ikke vil bli vesentlig endret ved at skolen blir organisert som en privat friskole.
7. Kommunestyret erkjenner videre at skolen i tillegg til å være en viktig institusjon i seg selv, også har en viktig funksjon som samlingspunkt i bygda både når det gjelder fritidsaktiviteter og andre viktige anledninger. Denne funksjonen er i stor grad avhengig av at det eksisterer et levende skolemiljø på stedet.
8. Kommunestyret vil til slutt påpeke at etableringen av en friskole på Lesjaskog vil bety en vesentlig kortere reisevei spesielt for de ungdomsskoleelevene som bor vest for Lesjaskog. Dette vil gi disse elevene bedre forutsetninger for å delta i idrettsaktiviteter og andre fritidsaktiviteter på ettermiddag og kveld.

Votering

Votering startet: 08.05.2025 21:22:15 og avsluttet: 08.05.2025 21:22:58

Totalt 13 stemmer for, 3 stemmer mot, 0 stemmer blank.

Stemte for partier: UAV (6 stemmer), SP (4 stemmer), H (2 stemmer), AP (1 stemme)

Stemte mot partier: AP (3 stemmer)

Stemte for personer: Liv Enstad (AP), Ann-Kathrin Storhaug von Rappe (H), Aslak Enstad (H), Dag Christian Hole (SP), Erling Lyftingsmo (SP), Mariann Skotte (SP), Odd Andre Morken (SP), Anna Olea Bakken (UAV), Audny Bakken (UAV), Eivind Bakken (UAV), Ellen Sørungård Syse (UAV), Erik Slettahaug (UAV), Marita Lindbom Skotte (UAV)

Stemte mot personer: Elin Randi Johnson (AP), Emil Nørstebø (AP), Gry Sletta (AP)

Endringsforslag fra Anna Olea Bakken (Uavh)

Endringspunkt til forslaget fra Ann Kathrin von Rappe (H):

Endringsforslag punkt 1: stryk siste setning, punktet vi se slik ut:

- Forventet elevtall i Lesja kommune vil variere fra 13 til 25 elever på hvert ungdomsskoletrinn i perioden fra høsten 2026 til våren 2032.

Endringsforslag punkt 2: stryk siste setning, punktet ville slik ut:

- Fjellnær Friskule SA søker om å etablere en 1-10 skole som i praksis vil ha den konsekvensen at den offentlige skolen vil bli nedlagt i denne delen av bygda.

Endringsforslag punkt 3: punktet endres til dette:

- I følge spørreundersøkelse som er foretatt blant foreldre med barn i skole eller barnehage i denne delen av kommunen, er 57 av svarene positive for etablering av friskolen. Samtidig har to av svarene kommet inn som negative, der en av dem ønsker et offentlig 1-10.trinns tilbud istedenfor privat. For barna som vil fortsette å gå i offentlig skole, vil reisevei til skole kunne bli betydelig lengere, da Lesja skule blir nærmeste alternativ.

Punkt 4: strykningsforslag

Tilleggsforslag punkt 6: legge til setning om fådelt skole, punktet vil se slik ut:

- De faglige og miljømessige resultatene for begge de to skolene i Lesja kommune har fram til i dag vist gode resultater sammenlignet med andre tilsvarende skoler i Norge. Selv om Lesjaskog skule fra høsten 2026 blir organisert som en friskole, vil personalet i all hovedsak bli det samme som er ansatt ved den offentlige skolen i dag. Kommunestyret er av den oppfatning at det faglige og miljømessige nivået ikke vil bli vesentlig endret ved at skolen blir organisert som en privat friskole. Lesjaskog skule er idag organisert som fådelt skole, det vil være positivt for skolen å fortsette denne organiseringa.

Tilleggsforslag til nytt punkt 8:

- Etablering av Fjellnær friskule SA vil gi en betydelig økonomisk gevinst for Lesja Kommune. Kommunen vil samtidig kunne avhende en betydelig bygningsmasse som også vil gi innsparinger.

Manuell votering

Forslagene sette opp mot hverandre og det stemmer punkt for punkt

Punkt 1: Totalt 7 stemmer for, 9 stemmer mot, 0 stemmer blank

Punkt 2: Totalt 7 stemmer for, 9 stemmer mot, 0 stemmer blank
Punkt 3: Totalt 7 stemmer for, 9 stemmer mot, 0 stemmer blank
Punkt 4: Totalt 7 stemmer for, 9 stemmer mot, 0 stemmer blank
Punkt 6: Totalt 6 stemmer for, 10 stemmer mot, 0 stemmer blank
Punkt 8: Totalt 9 stemmer for, 7 stemmer mot, 0 stemmer blank

Vedtak

1. Forventet elevtall i Lesja kommune vil variere fra 13 til 25 elever på hvert ungdomsskoletrinn i perioden fra høsten 2026 til våren 2032. Kommunestyret mener det er uheldig både faglig og sosial å splitte opp så små elevmiljø på to uavhengige skoler.
2. Fjellnær Friskule SA søker om å etablere en 1-10 skole som i praksis vil ha den konsekvensen at den offentlige skolen vil bli nedlagt i denne delen av bygda. Kommunestyret mener at dette er negativt med tanke på behovet for en fellesskapsskole for alle barn i denne delen av bygda.
3. Ifølge spørreundersøkelse (utført av Fjellnær Friskule SA) som er foretatt blant foreldre som har elever ved nåværende Lesjaskog skule, har friskolen stor tilslutning blant foreldrene. Samtidig viser den at det er et lite mindretall av foreldrene som ikke ønsker et slikt skoletilbud for sine barn. For disse foreldrene vil Lesja skule bli den nærmeste offentlig eide skolen, noe som igjen vil bety en uhensiktsmessig lang reisevei for de minste elevene.
4. For Lesja kommune vil en slik etablering ha som konsekvens at i tillegg til å ha det økonomiske ansvaret for skoleskyssen til Fjellnær Friskule SA, vil kommunen få ansvaret for skoleskyss til de elevene som ikke ønsker dette tilbudet.
5. For det store flertallet av elever og foreldre samt bygdefolk forøvrig som ønsker en etablering av Fjellnær Friskule SA velkommen i den vestre del av bygda, vil utvilsom en slik etablering bli oppfattet som svært positiv ved at de får beholde en 1-10 skole i sitt nærmiljø.
6. De faglige og miljømessige resultatene for begge de to skolene i Lesja kommune har fram til i dag vist gode resultater sammenlignet med andre tilsvarende skoler i Norge. Selv om Lesjaskog skole fra høsten 2026 blir organisert som en friskole, vil personalet i all hovedsak bli det samme som er ansatt ved den offentlige skolen i dag. Kommunestyret er av den oppfatning at det faglige og miljømessige nivået ikke vil bli vesentlig endret ved at skolen blir organisert som en privat friskole.
7. Kommunestyret erkjenner videre at skolen i tillegg til å være en viktig institusjon i seg selv, også har en viktig funksjon som samlingspunkt i bygda både når det gjelder fritidsaktiviteter og andre viktige anledninger. Denne funksjonen er i stor grad avhengig av at det eksisterer et levende skolemiljø på stedet.
8. Etablering av Fjellnær friskule SA vil gi en betydelig økonomisk gevinst for Lesja Kommune. Kommunen vil samtidig kunne avhende en betydelig bygningsmasse som også vil gi innsparinger.

